

Zvěrolékař zasahuje

Philipp Schott

edice
KLO KAN

Copyright © Philipp Schott, 2019
Translation © Šárka Tulcová, 2022
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu THE ACCIDENTAL
VETERINARIAN
vydaného v roce 2019 nakladatelstvím ECW Press
665 Gerrard Street East, Toronto, Ontario, Canada M4M
1Y2
přeložila Šárka Tulcová
Redakční úprava Jana Pleskotová
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2022
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7633-726-8

Předmluva

Vystudoval jsem na Western College of Veterinary Medicine v Saskatoonu v roce 1990. Tak trochu jsem psal už mnoho let, ale když jsem dokončil školu, zjistil jsem, že mám více volného času, a tak jsem začal psát pravidelněji.

Dalších pětadvacet let ubíhaly veterinární praxe a psaní jako dva souběžné pramínky, navzájem se nesetkaly. Psal jsem o cestování a o whisky. Napsal jsem knížku pro děti a nějaké povídky, ale nikdy mi nepřišlo na mysl psát o své práci. Ve zpětném pohledu mě napadá, že jsem se nejspíš bál, aby mi práce nezasahovala do soukromého života, protože veterina může snadno přerůst v netvora, který vás doslova pohltí, pokud mu to dovolíte. Toho jsem byl svědkem až příliš často. Časem jsem ale začal čím dál víc vnímat, že lidé chtějí, abych vyprávěl své veterinářské historky a ne anekdoty z cest (a už vůbec ne postřehy o whisky).

Veterinární medicína je přímo stroj na příběhy. U zvířat se lidé často projevují z té nejlidštější stránky. Poznal jsem tvrdé chlapy, kteří se mi svěřili, že když jim umřel pes, plakali více, než když jim umřel otec.

Taky jsem potkal ženy zralého věku, které tvrdily, že se se svým kotětem nasmály tak jako už dlouho ne. A pochopitelně zvířata, která se v těchto dramatech a komediích bezděčně stávají protagonisty, jsou nekonečně fascinující, dokonale okouzlující a nesmírně roztomilá.

Mé spisovatelské já už tuto skutečnost nemohlo nadále ignorovat, takže jsem před pár lety začal vést zvěrolékařský blog, z něhož mnoho následujících povídek a pojednání pochází. A k mému potěšení mi ten netvor neužíral život. Naopak se z něj v mém případě vyklubala problémová, ale krotká šelma, která mi život obohatila, stejně jako můj život vždy obohacoval mou práci.

Část první: Zrod veterináře

Bobo, vánoční tarbík

*J*ako většinu dětí a téměř každého veterináře mě zvířata fascinovala už od útlého věku. A jako u většiny dětí mé okouzlení ústilo v neodbytné žadonění o domácího mazlíčka.

Jenže moji rodiče neměli pro vlastnictví domácího mazlíčka žádné pochopení. Spíše naopak. Sami žádné zvířátko neměli, když vyrůstali (což bylo ve válkou zmítaném Německu, kde se dbalo na jiné priority, jako třeba přežití), a žádný z lidí, s nimiž se stýkali, když jsme se přistěhovali do Saskatoonu, taky žádné mazlíčky nechoval. Zkrátka to nebylo součástí jejich světa.

Nenahlíželi na vlastnictví zvířátka jako na něco nezbytně špatného, jen to zkrátka bylo něco, co dělali „jiní lidé“, zhruba na úrovni hromadné taneční choreografie a oblékání se do šatů opačného pohlaví. Pes byl tak evidentně nedosažitelný, že jsem se nikdy neodvážil ani zeptat, a pochopil jsem, že kdybych navrhl kočku, bylo by to přijato, jako kdybych se domáhal prasete bradavičnatého nebo opice. Tudíž jsem snížil latku a začal jsem malovat tarbíka mongolského tak, aby se mým rodičům jevil jako ideální zvířátko.

Dlouhodobé úsilí však nepřinášelo žádné patrné výsledky až do Vánoc v roce 1977, kdy se pod stromkem objevil velký hranatý předmět zakrytý zcela neslavnostním šedým ubrusem. V té době už jsem svou kampaň za tarbíka prakticky vzdal. Vlastně jsem se bál, že se z té hranaté věci vyklube obří mechanická stavebnice, jelikož můj otec zase horoval pro to, abych se zabavil „něčím praktickým“. Ale ne – k mému úžasu se z té věci vyklubala klec. Velká, otcem vlastnoručně vyrobená z masivního palcového pletiva z galvanizované oceli. Klec působila bytelně. Jako kdyby měla svého obyvatele ochránit před zemětřesením, tornádem, ostřelováním a vážnými občanskými nepokoji.

Jenže se v ní žádný obyvatel nenacházel.

„No teda! Díky, moc děkuju! Je to... je to... je to prázdná klec.“

Rodiče si klec důkladně prohlédli a pak si vyměnili významný pohled. Ještě před půl hodinou v ní sídlil tarbík. Jenže teď tam žádný nebyl. Můj otec jakožto fyzik projevilo údiv a nedůvěru, že by tarbík mohl proniknout skrz palcové pletivo. Ale zjevně se protáhl jako knoflík knoflíkovou dírkou. Zbývající dárky a obvyklé vánoční obřady byly zapomenuty a zahájili jsme lov. Dva zmatení dospělí a dvě rozdivočelé děti pročesávali dům, dokud nakonec tarbíka neobjevili, jak tiše vrší bobky v rohu pod skříňkou.

Pro nezasvěcené uvádím, že tarbík mongolský je malý pouštní hlodavec (omylem jsem napsal „postní hlodavec“ a kontrola pravopisu mi to nepodtrhla) se světle hnědým kožíškem a dlouhým ocasem zakončeným rozježenou čupřinou, podobně jako lví ocas. Kouše výrazně méně než křeček a zapáchá podstatně méně než myš.

Jakmile se nám podařilo tarbíka polapit, otec se chopil náradí a přikryl klec sítí proti hmyzu. To zabralo na den

či dva, pak se tarbík sítí prokousal. Pořád dokola jsme ji látali, ale tarbíkovi je nutno přiznat houževnatost. Nakonec jeho opakovaným útěkům učinila přítrž slunečnicová semínka. Tedy spíše příšerná obezita způsobená nepřetržitým příjmem tučných semínek. Záhy už svůj objem přes pletivo neprotlačil. A tak zůstal v kleci, vyměnil svobodu za chuťovky. Všem závislákům na brambůrkách to bude znít povědomě.

Časem jsme se s tarbíkem sblížili. Či přesněji, já se sblížil s ním. Ze své strany, to mohu snad bezpečně prohlásit, mě častoval lhostejností – tedy nejen mě, ale v podstatě mu bylo lhostejné vše kromě slunečnicových semínek. Původně jsem ho pojmenoval Berbil, to se zkomolilo na Berbo a později na Bobo, což už mu zůstalo.

Epilog

Bobo časem pošel a nebyl nahrazen. Klec skončila ve sklepe společně s kufry a vysloužilými kávovary a upadla v zapomnění, dokud otec jednoho mrazivě chladného lednového rána nenašel pytlonoše, v podstatě téměř slepé syslu podobné zvířátko, které mělo přečkat zimu spánkem, jenže ve zmatených kruzích bloudilo po zasněženém poli.

Otec oprášil klec a pak, k překvapení všech členů rodiny, nakráčel do pole a zaskočeného hlodavce vzal do dlaní. Ten však dobrý skutek nepochopil a divoce ho kousal, ale otec vytrval, donesl pytlonoše domů a opatrně ho položil do klece. Nakonec se v průběhu následujících tří čtyř měsíců mezi otcem a pytlonošem vyvinul zvláštní a, jak se zdálo, vzájemně prospěšný vztah. Hlodavce jsme na jaře vypustili do přírody a klec už nikdy využití

nenášla. Vnitřním zrakem ji vidím někde hluboko v podloží pod Saskatoonem, nedotčenou, nerozbitou, stále bytelnou jako byla v den, kdy ji otec vyrobil.

Veterinářem dílem náhody

Neplánoval jsem stát se veterinářem. V dětství jsem totiž měl jen velmi mlhavou představu, co takový veterinář vlastně dělá, protože jsme doma nechovali žádné zvířátko, s výjimkou zmíněného tarbíka, v jehož případě však profesionální zdravotní péče nikdy nepřicházela v úvahu.

Mnoho let jsem toužil stát se zeměpiscem či dějepiscem na univerzitě. Pravda, byl jsem zvláštní dítě. Později na střední škole můj zájem o zvířata a přírodu, který ve mně celou dobu někde dřímал, vzrůstal a já přidal na seznam zoologa. Ale po veterinárii stále ani vidu.

Můj otec byl muž ryze praktický a na akademický svět začal pohlížet s jistou dávkou cynismu. Pracoval jako profesor fyziky na Univerzitě v Saskatchewanu a domníval se, že akademických povolání bude nedostatek a kvůli vzrůstající univerzitní byrokracii také zcela ztratí na přitažlivosti. V důsledku svého přesvědčení nahlížel na můj zájem o akademickou kariéru v oboru zoologie, historie či geografie se vzrůstajícími obavami. Oblíbil si jadrné německé pojmenování „Brotlose Kunst“, což doslovně přeloženo znamená „umění bez chleba“ – jinými slovy jde o kariéru či zaměstnání, které na stůl nepřinesou chléb. Volbu nechal na mně, ale dal jasně najevo, že mi doporučuje nějaké praktické povolání.

Byl jsem chorobně poslušný dospívající chlapec (většinou), tak se tedy stalo, že jsem slunné sobotní ráno v březnu 1983, v roce kdy jsem maturoval, systematicky procházel nabídku studijních oborů Univerzity v Saskatchewanu. Obory byly řazeny abecedně. A já je začal jeden po druhém eliminovat: antropologie (Brotlose Kunst), aplikovaná geologie (nuda), dějiny umění (Brotlose Kunst)... a tak dál. V souladu s otcovou radou jsem se zaměřil na fakulty s praktickými obory, ale i zde jsem je vytrvale a neúprosně všechny vylučoval: farmacie (kdepak, ani medicína – nemocní lidi jsou nechutní), inženýrství (nuda), stomatologie (to tak) atd. Značně jsem znervózněl, když jsem se dopracoval k teologii (cha), jelikož jsem téměř dosáhl konce abecedy, aniž jsem objevil jedinou věc, která by pro mě měla smysl. Zbýval jediný obor. Otočil jsem na poslední stránku a tady stálo veterinární medicína.

Hm. Veterinární medicína.

Žádný argument proti mě nenapadal. Vlastně čím víc jsem o tom přemýšlel, tím se mi ta představa zdála lákavější. V podstatě šlo o aplikovanou zoologii! Navíc, uvažoval jsem dál, jsem měl vždycky rád psy a kočky, i když jsem nikdy žádné neměl.

V duchu impulzivního jednání sedmnáctiletých jsem se v té chvíli pevně rozhodl, že toto je plán A. Také pomohlo, že otec dívky, která se mi tenkrát líbila, vyučoval právě na veterinární fakultě. Ani jsem nečetl Herriota. Stejně nezasvěcené musím poučit, že James Herriot je celosvětově nejznámějším a nejoblíbenějším veterinářem druhé poloviny dvacátého století, a to na základě svých veleúspěšných zvěrolékařských historek, podle kterých BBC natočila neméně úspěšný televizní seriál pod názvem *Všechny velké a malé bytosti*. Možná mu nyní hrozí, že ho zastíní australský nadšenec *Veterinář z Bondi Beach*, ale pro určitou věkovou skupinu zůstane Herriot

navždy tím zvěrolékařem, podle něhož budou poměřovat všechny ostatní. Když jsem se s jeho memoáry seznámil blíže, zaváhal jsem (Herriot na mě měl opačný účinek než na většinu lidí) a nejdříve jsem získal titul z biologie. Avšak můj studijní poradce zopakoval otcovu radu – dodělejte si vzdělání pro výkon praktického povolání, běžte na veterinu, jak jste původně chtěl. A já uposlechl.

Většina mých kolegů se chtěla stát zvěrolékaři už od malička. V hodně případech museli daleko od domova, aby mohli v Saskatoonu nebo Guelphu studovat veterinární lékařství. Jejich volba byla jasná a odhodlání pevné. Na rozdíl od nich já stále nevycházela z úžasu, jakou náhodou jsem se v této profesi ocitl. V profesi, která pro mě znamená nejen skvělou kariéru, ale díky níž jsem se také seznámil se svou ženou a přestěhoval se do Winnipegu. Co by se stalo, kdyby univerzita nenabízela studium veterinu, ale seznam oborů by končil teologií?

Některé náhody jsou šťastné. Tahle patří mezi ně.

Mrůk

Uběhlo dalších deset let od tarbika Boba, než se v domě objevilo další zvířátko (pytlonoše jsme nikdy neochotili natolik, abychom ho mohli považovat za domácího mazlíčka). Pořád jsem chtěl psa, ale v podstatě šlo jen o abstraktní přání, protože se zkrátka nemohlo splnit.

Když jsem však na univerzitě začínal druhý rok biologie, přestěhovali jsme se na zemědělskou usedlost asi dvacet kilometrů jihovýchodně od města. Můj otec vždycky snil o tom, že bude vlastnit půdu a žít na

venkově. Přes den byl experimentálním plazmovým fyzikem a v noci (a o víkendech a svátcích) statkářem. Začal hromadit traktory a pak stodoly, aby měl traktory kam umístit.

Jednoho pozdně podzimního dne se ve vysoké trávě u jedné ze stodol objevilo černobílé kotě. Zřejmě se v této lokalitě vyskytovala hojnost myši. Byl to kocourek odhadem deset týdnů starý. Rodiče neměli ponětí co s ním. A mě plně zaměstnávala škola, a jelikož jsem byl mladík s vlastním autem a společenským životem (ať byl, jaký byl), zpočátku jsem mu příliš nevěnoval pozornost.

Kotátko se chovalo velmi přátelsky. Vždycky přihopkalo a okamžitě se začalo otírat o nohavici a na tak malého tvorečka předlo neskutečně hlasitě. A jak už to u koček chodí, zaměřilo se na toho, kdo platil za nejmenšího kočičího milovníka, a zvláště si oblíbilo mého otce.

V Saskatchewanu dokáže zima udeřit náhle a prudce. Když na otce zbytek rodiny jemně dotíral, dovolil, aby se kotě nastěhovalo do dílny – která nepřiléhala k domu – a začal mu tam dávat jídlo. Vzal si to sám na starost prý proto, že tam stejně tráví celý den. Jistěže ho to obtěžovalo, ale ne nijak zásadně. Ale kotě smí jen do dílny, nikam jinam. Rozhodně ne do domu.

Zhruba v tuto dobu dostalo jméno. Říkali jsme mu Mrůk, protože matka tvrdila, že přesně takový cvrlikavý zvuk vydává, když se nám hlavičkou otírá o ruku: „mrůk, mrůk“.

Mám tušení, že většina z vás už se dovtípila, jak tento příběh pokračuje. Máte naprostou pravdu. Když přituhlo, i v dílně bylo dost chladno. Otec prohlásil: „Dobrá, kotě může do domu, ale jen do chodby. Nikam jinam.“

Nad schody z chodby jsou dveře, tudíž by bylo dost snadné zavírat ho tam. Avšak Mrůk za dveřmi žalostně

mňoukal. Otec tedy zakrátko navrhl: „Dobrá, přes den může Mrůk dovnitř, ale na noc jde dolů do chodby. A nesmí do ložnice ani do mé pracovny.“

O pár týdnů později jsem se ze sobotních pochůzek ve městě vrátil dříve. Matka a bratr byli ještě pryč. Když jsem otevřel vchodové dveře, zaslechl jsem ze shora divný zvuk. Něco jako šoupaní a šramocení a pak zvuk otcova smíchu, i když byl v domě sám.

Vyšel jsem nahoru a všiml si pootevřených dveří do otcovy pracovny. Nakoukl jsem dovnitř a uviděl otce na všech čtyřech, jak dovádí s Mrůkem, a oba z toho měli obrovskou švandu.

Studovat veterinu jsem začal dva roky poté, co Mrůk vstoupil do našeho života, a kocour se stal mým věrným studijním druhem. Věděl přesně kde si lehnout, abych ho neodehnal. Díky němu se některé z těch abstraktních pojmů, co jsme se učili, přiblížily realitě a poskytoval mi útěchu, když toho na mě bylo moc.

V roce 1990 jsem studium zdárně ukončil a odstěhoval se do Winnipegu. I když jsem ho nazýval svým kocourem, v podstatě patřil mým rodičům, takže nebylo pochyb, že Mrůk u nich zůstane. Užíval si četných dobrodružství na pozemku včetně vážného zranění, které mu způsobila buď srážka s autem, nebo pád ze stromu, nevíme přesně, co se stalo. Matka byla zrovna na návštěvě u příbuzných v Německu, když k tomu došlo, takže o něj pečoval otec.

Podával mu léky, měnil obvazy a pravidelně mi telefonoval o radu nebo aby mě informoval, jak se Mrůkův zdravotní stav vyvíjí. Do té doby mi otec nikdy z žádného důvodu nevolal. Těmi telefonáty se mezi námi něco změnilo. Dva dospělí, co si povídají, navzájem se potřebují. O dva roky později otec zemřel.

V roce 2002 se mi narodila dcera Isabel. Mrůk už byl v té době hodně starý – když to tak spočítám, vychází to na 18 let. Během jedné z prvních návštěv s miminkem v Saskatoonu Mrůk nakráčel do pokoje a vyškrábal se na postel, kde jsem se pokoušel Isabel uspat. Mrůk se vedle ní stočil do klubíčka a začal příst.

Přesně si vzpomínám, jak jsem mu byl vděčný a jak silně jsem cítil propojení mezi Isabel a mým otcem skrze toho kocoura. Žijící spojovací článek. Neubráníl jsem se slzám.

Rozhodnutí volá

Občas mám problémy rozlišit, které z mých dávných vzpomínek se vážou k události jako takové a které jsem si vytvořil na základě fotografií z dané události. Ať v dobrém či zlém, toto neplatí od osmdesátých let, kdy už rodiče nefotili všechno, co jsem dělal, do doby, než jsem začal fotit já sám.

Mé dětství a dospělý život jsou bohatě zdokumentovány, ale to mezidobí, kdy jsem chodil na střední a studoval na univerzitě, tone rozmazané v mlze, z níž jen pár vzpomínek vystupuje natolik zřetelně, že jsem je dokázal uchopit a vytvořil z nich milníky pro tato léta. V jedné z těch vzpomínek sedím u běžového vytáčecího telefonu u stolku v předsíni našeho domu v Saskatoonu. Vytáčel jsem číslo místní veterinární kliniky. Alespoň jsem se o to snažil.

Už druhým rokem jsem studoval na katedře biologie Univerzity v Saskatchewanu v rámci přípravy na studium

veteriny. Pořád jsem váhal, jestli si mám podat přihlášku na fakultu veterinárního lékařství, ale chtěl jsem si nechat otevřené možnosti. Přijetí na veterinu záviselo hlavně na známkách, ale taky trvali na nějaké praxi z veterinární kliniky, aby měl člověk představu, do čeho jde. Já dosud na žádné nebyl. Ani jsem tam nikdy byl jen na okamžik nevkročil. I kdybych šel studovat veterinu, měl jsem v úmyslu to použít jako odrazový můstek ke kariéře ve vzdělávání a výzkumu v nějakém odvětví veterinární medicíny.

Nicméně praktická zkušenost z kliniky byla povinná, takže jsem si napsal seznam místních ordinací a seřadil jsem si je podle umístění, kam jsem to měl nejbližší. Položil jsem seznam vedle telefonu a zíral na něj a pak zíral na přístroj. Byl jsem naprosto vyděšený. Začal jsem vytáčet číslo a pak to položil, vynadal jsem si a pak jsem to zkusil znovu. Fakt, že jsem trpěl plachostí, všechno jen zhoršoval, tudíž jsem si na své telefonovací pokusy troufl, jen když doma nikdo nebyl. Matka bývala doma skoro pořád.

Když si na to vzpomenu, připadá mi to až absurdní, vezmu-li v úvahu, jak často nyní musím mluvit po telefonu s úplně cizími lidmi, ale tenkrát mě strach doslova paralyzoval. Pochyboval jsem, že někdo by mohl mít zájem o to, aby mu v ordinaci okouněl kluk bez jakýchkoli zkušeností. Představoval jsem si, že se to tam hemží samými vážnými lidmi v naškrobených bílých pláštích a zelených chirurgických oděvech, kteří provádějí náročné zákroky. Já bych se jim jenom pletl do cesty. Mně to úplně vyhovovalo v biologické laboratoři. Tam jsem byl šťastný. Začínal jsem pochybovat, jestli je to dobrý nápad.

Ale pak jsem zkusil znovu zavolat a časem jsem zvládl vytočit všech sedm čísel, přestože jsem se třásl zbrocený

potem. Téměř okamžitě se ozval veselý hlas. „Ale jistě,“ zašveholila žena na druhém konci. „To není problém. Přijďte kdykoli. Rosemary zbožňuje studenty a pomocná ruka se jí bude hodit.“

„Rosemary?“ Pomyslel jsem si. „Recepční nazývá veterinářku křestním jménem?“ To bylo první vodítko, že moje očekávání jsou dost mimo.

Panoval slunečný jarní den. Odpoledne jsem neměl ani přednášky, ani laborky, tak jsem se rozhodl zajít tam rovnou. Sice se mě pořád ještě držela nervozita, ale ten telefonát představoval asi tu nejhorší část, a když už jsem ho měl za sebou, radostná nálada moji nervozitu poněkud tlumila. Jednalo se o velmi malou ordinaci a v čekárně se nacházely pouze dvě židle. A nikdo tam nebyl. Nejen žádní klienti, ale i recepce zela prázdnotou. Drahou chvíli jsem tam rozpačitě postával, netušil jsem co dělat a znovu se mě začala zmocňovat úzkost. Pak ke mně z dálky dolehl jakýsi zvuk, jako kdyby upadl nějaký kovový předmět, za nímž následovalo procítěné: „Do prkýnka!“

Už už jsem se chystal vyklouznout dveřmi zase ven, když se v chodbičce za recepčním pultíkem objevila mladá žena.

„Ahoj, ty musíš být Philipp!“

„Ano, to jsem já.“ Natáhl jsem ruku. „Těší mě.“

„Já jsem Wendy. Přišel jsi právě včas. Pojď se mnou.“ Popadla ze skříňky v chodbě nějaký nástroj a zavedla mě dozadu do sálku, kde uprostřed trůnil kovový stůl. Zdi zabíraly přeplněné police a vedly odtud další dvoje dveře. Žena středního věku v tričku, sportovních kalhotách a v žabkách stála u stolu a držela dlouhosrstou rezavou kočku.

„Rosemary, to je Philipp, náš nový student.“

Tohle že je veterinářka?!

Žena se na mě od stolu široce usmála a podala mi ruku. „Vítej, Philippe! Já jsem Rosemary Millerová.“ Měla silný australský přízvuk. „Prosím tě, pojď sem ke mně. Tohle je Tygr. Wendy ho bude držet, abych mohla odebrat vzorek. Tebe poprosím, abys ho škrábal mezi ouškama, ať odvedeš pozornost.“

V životě jsem ještě neškrábal kočku mezi ušima, tak jsem se bál, že to nedělám správně, ale nikdo nic nenamítal a Tygr se tvářil přiměřeně spokojeně.

Když bylo po zákroku, Wendy odnesla Tygra jedněmi dveřmi do zadní místnosti, které sloužily jako sklad a kotec. Doktorka Millerová (nedokázal jsem ji dosud ani v duchu nazývat Rosemary) skopla jednu žabku, položila si chodidlo na vyšetřovací stůl a jala se stríhat si nehty, zatímco mi povídala, co se bude dít dál: „Teď zafixujeme zlomenou nohu další kočce. Můžeš sledovat operaci a pak pomáhat při rekonvalescenci.“

„Dobře.“ Z tempa, s jakým se na mě hrnula překvapení a z jejich povahy, se mi trochu zatočila hlava. Pak jsem se vzpamatoval a dodal: „Děkuji.“

Doktorka Millerová se soustředila na nehty na druhé noze a zasmála se. „V pohodě.“

Brzy jsem zjistil, že její manžel přednáší na lékařské fakultě a ona si tuhle ordinaci otevřela jen pro zábavu a, jak říkala, „kapesné“. Otvírací doba byla nepravidelná a divná a často se nic nedělo, tak jsme jen posedávali a povídali si, ale když jsme měli zvířecí pacienty, rozmanitost případů byla ohromující.

Přišel jsem do Rosemaryiny praxe, aniž jsem měl sebe-menší páru o péči o malá zvířata, a odcházel jsem s pocitem, že se ve mně cosi hnulo.

Bradavice na Jižním Saskatchewanu

Snadno bych zaplnil půlku knihy příběhy z mých veterinářských studií, ale tuším, že zrovna o to nestojíte. Tak mi dovoluňte shrnout tuto zkušenost pouze v hrubých rysech, a to srovnáním, které většině z vás bude znít povědomě.

Pokud někdy zavítáte do Saskatoonu, určitě navštívte Univerzitu v Saskatchewanu. Všeobecně se považuje za nejhezčí kanadskou univerzitu. Nachází se na břehu řeky porostlém listnatými stromy a její přes sto let staré budovy obložené vápencem se malebně rozkládají kolem centrálního parku. Zamiřte do severovýchodního rohu kampusu, za budovu fyziky směrem k zemědělské fakultě, kde se jakoby v exilu krčí nová část. A tam to spatříte.

Těsně za betonovým bunkrem fakulty inženýrství užitě hrad. Asi budete muset trochu přimhouřit oči a taky přiměřeně zapojit fantazii, ale zadívejte se na ten most, věže a asymetrická křídla. Je to hrad, i když moderní. A pro mě to není jen tak nějaký hrad. Já si takhle představuji proslulé Bradavice, kdyby je v polovině dvacátých let projektoval modernistický architekt Le Corbusier.* Tento hrad je sídlem fakulty veterinární medicíny (přesně Western College of Veterinary Medicine, zkráceně WCVM).

V tomto bodě bych vás měl asi varovat. Nezáleží na tom, pokud nemáte ani ponětí, kdo je Le Corbusier, ale

* Fakultu veterinární medicíny nenavrhl Le Corbusier, zmiňuji ho, protože ti, kdo jeho dílo znají, si vytvoří správný obrázek.

pokud vůbec netušíte, co jsou Bradavice, měli byste přestat číst, protože zbytek kapitoly vám vůbec nebude dávat smysl.

K četbě Harryho Pottera jsem se dostal až v pozdějším věku, a to díky své dceři, takže podobnost mezi veterinární fakultou a Bradavicemi mi došla teprve nedávno. Vlastně J. K. Rowlingová dostala svou slavnou inspiraci ve zpožděném vlaku z Manchesteru do Londýna náhodou zhruba ve stejné době, kdy já promoval, takže v době mých studií její příběhy ještě nebyly napsány.

Jakmile mě však to spojení napadlo, uvědomil jsem si, že nejde jen o vnější vzezření, kdy fakulta připomíná Bradavice. Uvnitř se nacházela sklepení (s patologií a pitevnou), velká síň (jídlna), temné laboratoře a přednáškové sály, kde ve sklenicích na zaprášených policích plavaly podivné věci a na podstavcích stály kostry. Uspořádání jako bludiště, několik matoucích točitých schodišť, vzdálené sídlo ředitele (děkana) ve věži, podivné pachy a zvuky a nakonec knihovna se samostatným mezipatrem, které připomínalo oddělení s omezeným přístupem v bradavické knihovně.

Jakmile se mi odhalilo toto zjevení, mnoho dalších částí do sebe zapadlo. Měl jsem pocit, jako kdybych nahlížel na nějakou optickou iluzi, kde v závislosti na úhlu pohledu může obraz představovat odvrácenou mladou ženu nebo starou čarodějnici se sklopenou hlavou. Já celý život viděl jen tu čarodějnici a najednou se přede mnou vyloupila mladá žena.

Hodiny farmakologie, to byly „Lektvary“. Živočišná výroba jako „Péče o kouzelné tvory“ (chov hospodářských zvířat) a parazitologie by asi taky spadala pod kouzelné tvory. Toxikologie by se dala brát jako „Bylinkářství“. Diagnostika zájmových zvířat to jsou hotové „Kouzelné formule“. Anestezie představuje „Obranu

proti černé magii“ a klinická patologie téměř lekce „Jasnovidectví“. Pochopitelně jsme měli i předměty, které se v Bradavicích nenabízejí (chirurgie velkých zvířat, imunologie, histologie apod.) a zase naopak (napadá mě například létání na koštěti, přeměňování či dějiny čar a kouzel), ale i navzdory tomu, že z jedné školy vycházeli veterináři, zatímco z druhé čarodějové a čarodějky, je podobnost až zarážející. Když si to tak zpětně vybavím, i vyučující a jiní zaměstnanci se svými specifiky a silnými osobnostmi matně připomínali fiktivní profesory. A měli jsme jich pár i s anglickým nebo skotským přízvukem.

Studenti v Bradavicích byli rozděleni do čtyř kolejí,* zatímco studenti WCVM už přijedou roztrídění ze čtyř západních států. Nedořešil jsem úplně všechny protějšky, ale ti z Manitoby jsou jasný Mrzimir. Také díky skutečnosti, že většina studentů je odjinud, často poprvé vylétli z domova, vyčleňuje se WCVM z řady ostatních fakult a spíše odpovídá bradavickému způsobu. V mém ročníku byli přímo ze Saskatoonu pouze čtyři. Ačkoli většina studentů v kampusu přímo nepřespávala (všimněte si, řekl jsem „většina“), všichni jsme měli pocit, že tam prakticky bydlíme, a mnozí žili ve sdílených pronájmech někde poblíž.

Když pak odpromujete, cítíte se jako členové nějaké temné a polotajné společnosti. Sdílíte jisté tajemné kouzlo, zvláštní jazyk, určité schopnosti, podivné znalosti a někdy také auru záhadna, když se na nás nahlíží zvenčí. Když se setkáte s jiným zvěrolékařem, okamžitě pocítíte jakési spojení, vycházející z toho, že sdílíte něco, čemu nikdo zvenčí nemůže rozumět. Upřímně nám někdy vy ostatní připadáte jako mudlové. Ale to říkám s velkou

* Já zjevně patřím do Havraspáru.